

ABONAMENTUL:

PE AN 3 COR. 20 FIL.
 „ 1/2 „ 1 „ 60 „
 „ 1/4 „ — „ 90 „

ÎN STREINĂTATE:

PE AN 6 FRANCI.
 „ 1/2 „ 3 „
 — 0 —

Numeri singuratici se vând
 în Cluj cu 5 fileri, într'alte
 locuri cu 6 fileri.

Răvașul

INSERTIUNILE

se plătesc după mări-
 mea locului pe ocupă;
 fiecare cm. costă o-
 dată 10 fil. de 2 ori
 fil., de 3 s. mai multe
 ori fileri.

ADRESA:
 „RĂVAȘUL“
 CLUJ — KOLZSVÁR
 6. BOKAI-UTC. A. 6.

Redactor resp.: BASIL MOLDOVANU

Apare în fiecare Sâmbătă

Proprietar-editor: Dr. E. DĂIANU

Unde am ajuns!

Cu lacrimi în ochi trebuie să strig din toate pu-
 terile: unde am ajuns! Inima mi-să frânge, lacrimile
 mă înecă, când cu durere văd — și vreau să arăt și
 altora — starea desperată în care se află Românii
 din comuna D. și aș dori, că toată litera ce-o
 scriu să fie un sbiciu, care pururea să steie asupra
 lor, și la toată mișcarea spre rău să trăsnească
 odată în ei. —

Dacă ar învia moșii și strămoșii lor, așa s'ar
 supăra cât de durere ear' ar muri. Ar plânge cu amar
 soarta lor tristă. Ba poate nici nu i-ar mai cu-
 noaște, așa s'au schimbat de câți-va ani încoace

În anii copilăriei mele — mi-aduc bine
 aminte — întreagă comuna era într'o stare ma-
 terială bună: era pace, îndestulare și înțelegere
 în toată casa. Nu-mi aduc aminte, că barem vre-un
 om să fi avut datorie, nime nu scia, ce sunt
 băncile, ce sunt cambiile. Aveau țarină roditoare,
 bucatele să făceau, că abia câți-va cumpărau,
 până la secere; dar' aceștia nu aveau plugul lor;
 ceialalți aveau încă și din ani trecuți, se ajungea
 stog — pe stog. Aveau păduri frumoase, în cari
 creșteau și nutreau cireada de vite, turmele de
 porci și stâne de oi. Nu puteai vedea ocol fără
 vite, ba în multe locuri puteai număra și două-
 zeci, treizeci de dăraabe; casele, grajdurile și
 șurile dovedeau că în ele este o viață vie, toate
 mișcările și lucrările oamenilor dădeau dovadă
 despre îndestulare. La biserică mergeau oamenii
 regulat, era plină biserică atât în dumineci, cât
 și în sărbători. Iși plăteau oamenii darea regulat,
 nu știau de esecutorul; nu erau restante și gloabe.

În vremile acelea nu era numai un pui de
 crâșmă în sat în o căsuță mică de bărne. Tare
 bine mi-aduc aminte, m'am fost dus odată cu
 tata la câmp, și am văzut sub streșina unei case
 — care era așezată pe un loc ridicat lângă drum,
 și pe o scară de lemn se suiau și coborau oamenii
 în ea, am văzut zic o rudă de lemn, de care erau

legate două cercuri, dinlăuntru cercurilor spânzura
 o sticlă și neștiind ce o se însemne, am întrebat
 de tatăl-meu, că ce e aceea? Mi-a răspuns, că
 aceea e crâșma. Atunci nu era crâșma așa cunos-
 cută, ca și azi; poate de aceea că era român
 din sat și crâșmariul. Așa era starea lor atunci.
 Astăzi sărăcia stăpânește pretutindenea; din ea
 se nasc o mulțime de certe, sudămi, neîndestuliri,
 și încă și bătaii. Azi unul e mai cufundat în datorii,
 decât celalalt. Nu este om să nu cunoască cam-
 biu, băncile; și pruncii știu de ele. Pe multe moșii e
 mai multă datoria, decât le este prețul. Mulți
 mai bine cunosc banca, decât biserica, pentru-că
 la biserică, dacă merge de două ori într'un an,
 e mult, dar' la bancă să duc și de douăzeci de
 ori la an — să înțelege cu bani — căci de nu
 merg le face vizită esecutorul.

Azi nici cu banii, nici cu bucatele nu se
 ajung; nu numai că nu se ajunge stog pe stog,
 ci nici recolta strânsă toamna nu e destulă până
 la altă toamnă. La Crăciun pe la multe familii s'a
 gătat; de pe atunci și încep hambarele să sune
 a gol, și până la secere tot cumpără bieții. —

Nu mai vezi în hotarul satului cirezile de
 vite; boi, abia ici-colea poți zări, oile, porcii au
 scăzut, nici păcurar nici porcar nu au; dar' nici,
 locurile de mai nainte nu mai sunt a le foștilor
 iobagi, toate au trecut în mâna jidovilor. Într'o
 duminică după amiază m'am dus la preumblare
 și eșind din sat, am luat-o prin o pădure fru-
 moasă, cu umbră deasă, ce se afla în partea de
 câtră apus a satului. Abia într'u în pădure și
 observ un om, care sta răzimat cu spatele de un
 stejar. Era aproape de calea pe care mergeam
 și-l vedeam bine cum e dus pe gânduri, nu mă
 observă până-ce m'am apropiat de câți-va pași
 de el. »Dumnezeu te trăiască la mulți ani, de
 mult nu te-am văzut — tresări omul meu. Cum
 te afli?»

»Bine bade, dar' D-ta?» El suspină una, și
 fața-i veselă pe o clipă numai decât să și schimbe,

și rămase eară mut. Observ că vre-o durere mare
 îi zace la inimă. După câteva minute începu să
 vorbească: »Destul de rău, suntem lipiți pă-
 mântului. Vezi D-ta pădurea aceasta? unde pă-
 șunau vacile noastre, care a folosit-o moșii și
 strămoșii noștri, acuma nu e a noastră, au luat-o
 dela noi, acum nici baremi un pui de găscă nu
 putem ținea în ea; ne-am umplut de datorii,
 pământul l'au luat dela noi, n'avem unde pășuna.
 Văcuțele a trebuit să le vindem, ca să ne plătim
 datoriile, acum nu mai putem; dările, gloabele
 din an în an să tot sporesc, una după alta se
 licitează moșiile și casele, rămân bieții oameni
 pe uliță.

După povestea asta, pe cât de scurtă pe
 atât de tristă, și mai tare m'am nisuit să studiez
 starea bieților oameni. M'am uitat adesea prin
 sat și m'a surprins starea caselor. Unde odinioară
 era casă bună, grijită și erau lângă ea șuri, graj-
 duri și cotețe, acum numai ruinele arată, că a
 fost cândva avuție pe aci, om cu stare bună.
 Unde odinioară era ocolul vitelor, azi nu poți
 vedea decât brusturi și urzici infoiate și răsfățate.

Cum și de unde aceasta stare îngrozitoare?
 Au venit în sat niște lipitori, câți-va ani înainte
 de asta. Și ei nimicesc totul fără milă. Precum
 lipitoarea până ce se acată în pele, e așa de
 blândă, ca și când n'ar avea viață în dînsa; ear
 dacă apucă odată la sânge, nu e putere să scapi
 de ea, așa nici de aceste lipitori ovreești nu scapi
 cu una cu două. Lipitoarea altfel drept că nu
 scapi de ea până nu se satură, dar' atunci cade
 jos de sine. Aceste lipitori însă n'au nici sațiu,
 de ele nu scapi, până nu te omoară. Dintre li-
 pitorile acelea numai două s'au incuibat la noi,
 căci celelalte n'au aflat nutreț destul, au so-
 cotit, că destule vor fi acele două în acest loc;
 ear' celelalte s'au târât mai departe prin satele
 vecine. Și într'u adevăr aceste două lipitori au
 fost destule, ca să poată suga sângele beților
 români fără minte. —

FOIȚA RĂVAȘULUI

Fetele regelui.

— Povestire după o tradițiune grecească. —

Depart, departe — în mândra și încântă-
 toarea țară grecească, înfrumusețată cu șiruri de
 văi și coline romantice — se ridică un castel
 măiestos — vechiu de sute și sute de ani — aproape
 de tot, pe țărmul unei mări uriașe, de unde
 se desvăluie ochiului o priveliște întinsă și largă
 până departe peste undele vineții ale mării. —
 Aci locuia un rege — regele Pandion cu dragile
 lui două copile: cea mai în vîrstă *Philomele*, cea
 mai tineră *Procne*. — Și dragi să aveau copilele,
 — chiar de cât lacrimile mamei pe umezii ochi
 ai copilului dintăi, — mai scumpe își erau, —
 și mândre și bune erau. De atâta noroc regele
 înnebunea, și nu putea — pe lume — să-și închi-
 pue o fericire mai mare ca și a lui.

Singuratic sta castelul acolo — din vreme
 în vreme numai de să rătăcea câte un străin,
 care să-i calce pragul, — ei însă totuși să sim-
 țeau bine și atât de îndestulăți. — Natura fru-
 moasă, acele fermecătoare păduri de oliv, și de
 cât acestea mai ales marea — măreața mare
 albastră — le îmbiau zi după zi, feliurite și nou
 plăceri, cât nu le știa inima, ce altceva să-și mai
 dorească.

Într'o noapte frumoasă de vară — pe când
 luna lumina val de raze n'raurite peste liniștea
 seninului încremenit, cele două surori au plecat
 — îmbrățișându-se de mijloc — prin pădurea de
 olivi, ce se întindea dela poalele castelului, —
 până în mare — departe... Mai afund — ceva —
 între alee, un zuzuit ca din nebăgare de samă,
 apoi din mijlocul unei tufe dealături, în valuri să
 ridică un cântec — o duioșie de cântec, de țî-se
 rupea inima ascultându-l...

Prinsele s'au oprit — și ascultau, dar nu
 știau de e aievea, ori numai aiurează... O cân-
 tare din ceriuri! Philomele să topea să vadă cân-
 tarețul. Încet-încet să furișă până lângă tufa —
 de unde venea cântarea — ca să-l surprindă. Însă
 în zădar... Deși atât de bogat — de colo de
 sus — lumina luna aprinsă — de puteai deosebi
 și cel de pe urmă rămuleț — ea nu zărea nicăiri
 pe cântărețul minunat...

Amăgita să n'toarse înapoi, soru-sa atunci
 o mângăia cu vorbele: »Lasă dragă, mâne sară
 vom veni noi iară, poate îți va eși să vezi cân-
 tarețul.»

Trei sări după oaltă veniră surorile la locul
 acela, și în fiecare sară auziră ele cântecul acela
 frumos — și tot de atâtea ori pândi Philomele să
 vadă cântărețul — dar înzădar. El nu era!.. Amă-
 gite s'au reintors și acum în castel... Dar Philomele
 nu-i venea somnul. Rezimată de pragul ferestrei
 întredeschise, asculta dusă — din chilia-i de ju-
 mătate luminată, — cântecul acela dureros de
 dulce, adus până aci de vîntul molatic al nopții
 de vară... Și resuna cântecul, acuși mai domol

— acuși mai aprins; unșori jalnic și tânguitor,
 de îți rupea inima ascultându-l, — alteori mai
 vesel, mai dulce și trăgănat...

Inima copilei să deșteptă — de dor și ge-
 lozie e biruită — și-i cădeau pe față în jos și
 roaie de lacrimi din frumoșii ochi... Simțea, că
 numai o dorință ar putea avea în lume... »De-aș
 ști și eu — de-aș ști să cânt așa — să cânt!...

— Porni earăși în pădure — în apropierea
 tufei de unde venia cântarea, să așeză pe un
 scaun de mușchiu. Cântarea se suia înainte, pe
 când frumoșii ei ochi numai încetau a vîrsa la-
 crămi... »Ah! svîcni dureros« — cât vreau »cum
 aș dori să cânt astfel; — cu cântecul meu să
 adorm — să trezesc inimile oamenilor din lume!...
 Jertfa cea mai mare mi-s'ar părea mică pentru
 atâta — și chiar viața aș fi în stare să mi-o dau
 — numai să cânt — astfel să cânt!...

De abia sfârși vorbele acestea, când — eată
 — o mână ușoară o prinse de umeri și dinainte-i
 zări chipul luminos al unei zine de mare. — »Cea
 mai din inimă dorință îți este asta?» — o întrebă
 zîna. După-ce fata de rege, cu ochii strălucitori
 de lumină răspunse da! zîna adause: »Dorința îți
 vei ajunge-o — în schimb însă va trebui să în-
 duri un șir fără de samă de jale și amărăciuni —
 de dureroase încercări, și de rele — ce vor
 fi, și picuri de sânge vor picura din viața ta
 inimă!«

— »Voiu suferi eu toate — toate acestea,
 numai să mi-să dea puterea cântării, ce am auzit«
 întări Philomele. Și spune-mi încă — regină —

La câți-va ani din sudoarea românilor în locul crășmei micuțe de mai înainte unde era român crășmariul ei, zidiră o crășmă, care și în oraș ar putea ocupa loc de frunte. Aceasta e făcută după toată rânduială; azi nu se mai urcă oamenii pe scară de lemn, ci pe trepte cioplite din peatră și bine așezate, ca să nu cadă oamenii în cap, ca mai înainte, când es din crășmă.

Au avut modru să facă crășmă bieții români unde se-și risipească toată averea, sănătatea, viața și ce e mai scump sufletul, au putut face locaș unde se-l blasteme, înjure pe D-zeu; în loc să-i facă, locaș de mulțumită, că-i mai rabdă pe pământ și nu-i înecă cu totul. Biserica și acum e tot aceea, care era înainte cu un veac și jumătate.

O clădire de lemn, fără turn, întunecoasă așa că dacă e noros, și ziua trebuie aprinse mai multe lumini, ca să poată ceti D-l părinte evangelia, are trei ferestri câte de-o palmă. Este însă și o deosebire între starea ei de atunci, și cea de acum. Atunci era acoperită bine, acum însă plouă în ea. Și pe când a ajuns de plouă în ea, bieții români au ajuns ei la sapă de lemn. Și totuși nu primesc sfaturile cele bune. Ei beau fără minte, fără măsură, fără socoteală. Nu ved, ori nu voiesc să vadă, că pe zi ce merge se nimicesc. Nu e destul că și altcum sunt asupriți, năcăjiți din toate părțile, și gem sub povara dărilor din partea statului, nu ved că și altcum e foarte greu traiul azi, — ci beau și eară beau.

Nu bea numai bărbatul ci și muiera; unul în ciuda altuia; bea bărbatul să nu știe muerea, bea muerea să nu știe bărbatul, beau părinții să nu știe pruncii, beau pruncii să nu știe părinții beau cei-ce mai au, pentru că au încă, beau cei ce n'au, pentru că n'au, toți beau și fără nici o grijă. Când au bani plătesc cu bani, când nu, cu grâu, cucuruz, ouă. Pe ce pot numai pune mâna, duc la jidovul în crășmă.

O! înspăimântătoare boală a beției, ce nu ești în stare să faci? Și la nefericiții bețivi nici că le pasă, să bagă ca orbii în gard, nu ved, nu aud, nu simțesc. Poate dorm, i-a amățit rachiul. În șese zile a săptămânei lucră până mai nu ved bine, și strâng câți-va bănișori cu multă trudă, Dumineca apoi la crășmă cu ei; acasă copilașii stau fără pită.

Alții eară ce fac? În decursul săptămânei — toamna — îmblătesc pe la alții — și-și câștigă când, cum, două-trei merțe de grâu. Strâng doar' să aibă pe earnă? Nu, la jidov cu ele, le dă pentru o litră de rachiu, un pac de tăbac cu patru cruceri și un pachet de aprinjoare.

Și primăvara apoi le cumpără aceleași bucate cu zece prețuri. Jidovul încă toamna își umple grânariul cu puțină cheltuială, și apoi primăvara vin cei ce le-au dus toamna și le cumpără și fiind-că n'au bani le iau »în credință,«

așa: că pentru o merță dă două la toamnă, pentru un sac, altul. Și sunt siliți să o facă aceasta cei cu minte mare, pentru-că acasă pruncii strigă în gura mare, pită tată, suntem flămânzi.

Toate aceste nu sunt destule, mai au încă unele apucături și datine bune. De beut a tot beut oamenii dar' cu măsură, cu cumpăt și au beut bărbații și muierile; dar' acea, ca să fumeze muierile cele dela sat — nuștiu în alte părți — dară la noi nu s'a mai pomenit. Unde am ajuns! Și dacă durere totuși am ajuns, să fumeze muierile, ca și bărbații atunci deloc nu au să se mire de starea lor îngrozitoare. Că unele dame dela oraș permit așa ceva, că aprind câte o țigaretă, se mai poate trece cu vederea; dar' acea că muierile române dela sate să se preumbe cu pipa în gură dealungul uliții, nu începe în capul unuia, care să cugetă serios. Te pune în uimire și-ți stărnește o greață.

Când eram băiat mic numai o țigancă — parc'o ved și acuma cu ciutura în gură — fuma, azi onoare excepțiilor — cari altcum se pot număra pe degete — toate de-o potrivă au pipe și tăbac, și fumează ca niște... Înainte de asta cu câți-va ani, numai câte una avea curaj să pășească în public, azi toate îndrăznesc, fără sfială una mai sfătoasă, decât alta se preumblă cu ciutura în gură pe ulițe, ca și când cât de bine li-ar sta. Una fumează, că o dor măsesele alta, că o doare nasul, a treia că o dor ochii, celelalte în ciuda bărbaților. —

Dumineca după ameazi se întemplă lucrurile cele mai groaznice. Te lovește o greață, te umple o groază, un fior, trecând pe lângă crășmă.

Ce vezi? niște ființe ce mai mult seamănă a dobitoace, decât a oameni. Crășma e plină de bețivi, nu auzi alt ceva decât înjurături, chiuituri, blăstămuri. Colea vezi câte-o muieră cu pruncul în brațe, cu pipa în gură. Se duce la crășmă după bărbat. Întâiu merge bărbatul la crășmă, după el vine muieră să-l chieame acasă și să uită și dăna acolo. În urmă ne mai putând aștepta merg și pruncii și toți se pomenesc în crășmă. Și cu ce se sfârșește ziua? cu bătaie, cu pârueală și încăerare. Eată unde am ajuns! E goală biserica, dar' e plină crășma. În biserică plouă; crășma e acoperită și încă cu țigle. În biserică nu sunt lumini, dar' muerile focuesc din pipă. Clopotul n'are funie, muierile au tăbac. Unde trebuie o iconă mai spăimântătoare.

Aceasta e virtute românească creștinească? Unde vă e mintea Români creștini? Sau dormiți? Deșteptați-vă odată până încă nu-e târziu, deschideți-vă ochii nu dormiți și ziua. Nu stingeti lumina care voieste să vă scoată din întunecimea în care sunteți cufundați. Rumpeti lanțurile patimei care vă roade pân, la oase. Nu lăsați, ca lipitorile acele blăstămate să vă sugă tot sângele. Pricepeți,

cât de tare ați rătăcit și vedeți că calea pe care mergeți vă duce la perire. Vedeți că sunteți cu un picior în groapă. Ce mai stați pe gânduri? nu stați cu mâinile în sân, ci vă hotărâți odată. Puneți capăt acestui mod de viață, ferțiți-vă de boala, care vă mănă sufletul, sănătatea, liniștea. Întăriți-vă, lecuiți-vă în potriva boalei acesteia cu leacurile ce le căpătați dela păstorii voștri. Ear' cei ce nu sunteți încă cuprinși de aceasta boală nu încetați a lecui pe cei ce pătinesc.

»Frate din popor«.

Crestături.

Maurițiu Jókai. Marele poet și romancier maghiar Jókai a fost înmormântat cu mare pompă pe spelele statului, Luni în 9 Maiu n. în Pesta, deplâns de toată suflarea maghiară. Guvernul și presa maghiară au mișcat totul, ca națiunea alcătuitoare de stat să-și arete durerea și jalea în mod extern, bunăoară ca la moartea lui Kossuth. Cu toată opintirea însă lumea dela țară, provincă — foarte puțin s'a mișcat. Cu deosebire Clujul, a doua capitală a țării, nu a făcut cea-ce a fost făcut la înmormântarea lui Kossuth, când toate stradele erau arborate cu steaguri negre, lampelle aprinse și învelite cu negru și clopotele dela toate bisericile maghiare au fost trase în timp de o oră, până adecă a ținut actul înmormântării.

La înmormântarea lui Jókai abia puteai vedea câteva flamuri negre pe ici colea în tot Clujul. În strada lui Jókai erau mai multe puse și acele la porunca primarului.

Jókai a fost unul dintre cei mai mari poeți și romancieri ai Maghiarilor. Foarte mult a scris. Sute de opuri a lăsat după sine în care glorifică neamul seu. Scrierile lui sunt traduse în toate limbile culte. Și-a câștigat vază în toată lumea.

Din vaza aceasta, din nimbul la care s'a înălțat cu propriile sale puteri, foarte mult a perdut la adâncile sale bătrânețe Jókai prin faptul, că la vârsta de 74 ani s'a căsătorit după cum se zice, cu o tinără teatralistă jidană. A desconsiderat legea fundamentală creștinească, care oprește astfel de însoțiri lipsite de binecuvântarea bisericii. Liberalismul cel fals și jidovesc din aceasta nefericită țară, care a introdus și la noi obiceiuri străine de spiritul creștinesc, l'a îmbătat pe bătrânul poet și uitându-și de tot trecutul seu, de toată mărirea sa, s'a lăsat cu totul în brațele Jidanilor. O familie întreagă: socru, soacră, cumnați, cumnate și mai multe rudeni, toți jidani, au ocupat casa și masa bătrânului Jókai. Neamurile lui de sânge, prin aceasta faptă, toate au fost delăturate dela sine și din casa sa. Fata și ginerele seu s'au dus în străinătate și acolo au petrecut vre-o 2 ani, ca să uite neacasul ce le-a cauzat tatăl lor.

Intru aceea teatralista de lângă bătrânul Jókai a domnit asupra lui și și-a așezat toate neamurile sale în saloanele lui.

În aceasta stare l'a găsit moartea pe bătrânul romancier. Incunjurat de străini, cari toți sunt jidani. Apoi este știut, că unde Jidanul e stăpân — acolo creștinul nu multă omenie poate avea.

Frații Maghiari o știu aceasta foarte bine. Ziarele lor însă fiind aproape toate în mâinile Jidanilor, nu prea pomenesc aceasta faptă. Adevărații Maghiari însă simțesc durerea ce le-a cauzat bătrânul Jókai prin aceea, că s'a jidovit la capătul vieții sale. Și de aci se esplică, pentru ce jalea națiunii maghiare nu s'a manifestat la moartea lui în măsură cum s'a arătat la înmormântarea lui Kossuth.

»Altkotmány« în Nrul 110 luându-și sufletul în dinți cutează însă a scrie în țara noastră jidovită următoarele: »In jale să mestecă și disonanțe măruntă. Acolo de unde a fost deschisă familia, dispun oameni străini (Evrei). Și lângă sicriul, care conține incarnațiunea genului maghiar, lângă mortul națiunii maghiare, ocupă locul prim străinul și se simte ca în familie într'un mod miraculos. Acolo este în continuu străinul, care după a noastră

de vremea când vor începe acestea încercări sângeroase?»

»Cât mai îngrabă — dar îți mai las încă o zi de gândire« — adause zina rar și apăsă.

»Măne, pe la ceasul acesta, și în locul acesta voiu aștepta eu răspunsul tău!« — Cu vorbele aste, zina s'a perdit... Philomele mai rămase încă, învelită în gândiri aprinse — și dorind să mai audă odată fermecătoarea cântare.

Dar totul era mut și tăcut. Îngândurată, părăsi acum și ea pădurea.

— În sara următoare, dacă a văzut zina mării, că fata de rege nu vrea să se aplece nici într'un chip, a lăsat-o în voie. »Bine dar«, îi zise acum. »Tu nu peste mult îți vei ajunge dorința. Dar îți vei perde frumosul tău chip de fată — în schimb înse — așa cum îi fi tu atunci — cu cântecul, ce li-i cânta, vei fermeca inimile oamenilor, și ori unde vei ajunge, te vor primi cu drag și bucurie. Vei rătăci pe la miază de zi și miază de noapte, pe unde soarele apune și răsare, pe unde deapănarea e primăvară și vară — pe unde natura e frumoasă — pretutindenea vei fi. Și vei cânta prin măiestroasele păduri înverzite, prin tulpilele tufișuri măruntă, prin grădinile oamenilor bogate în flori — pretutindeni. — Cu cântecul tău de cu sară, când natura e lină și tace, ear luna sdrăluce deasupra-i, vei cânta: — pentru unii veselă, sglobie și săltăreață, — pentru alții tristă, pustiu și perdit... Pentru unii vei aprinde val de dorinți și plăceri, pentru alții vei fi isvor de balsam și mângăeri... și așa pentru toți vei cânta — și

toți te-or îndrăgi... Când apoi la miază-noapte te vor ajunge furtuni și îngheț și răceală, să sbori îndărăt. la aerul cald și plăcut unde e primăvară și bine... Asta-ți va fi soarta! — Philomele cântăreața nopții — privighitoare!

Prorociile zinei s'au adevărit nu peste mult. Un crâncen războiu să năpusti peste frumoasa țară grecească. Pandion, în aceasta strimtoare amară — să întoarse cătră vecinul său rege — Tereus, ca să-l ajute. Acesta primi, și cum era dânsul vestit în purtarea de războaie, numai de cât alungă din țară vrăjmașul. Dar scurtă a fost pacea, căci câtăva vreme după războiu — Tereus ucise mișelește pe regele Pandion, și să făcu domn peste țara lui. Acum voia se iee în căsătorie pe fata cea mai tineră a regelui ucis. Procne să înfioră... După ucizătorul tatălui ei să se măririte!... Dar Tereus, o silea...

Atunci cele două surori, luându-și rămas bun dela locul atât de scump lor, au plecat... au plecat să-și încerce norocul, departe de aci — unde-va departe, preste mare... Au ajuns ele la țermurul mării, dar nu au dat de nici o nae, care să le ducă dincolo.

Tereus alerga pe urma lor, vinea să le prindă. Acum numai era scăpare. Cele două surori au venit aproape de tot, pe țermurul mării... s'au sărutat și îmbrățoșându-se una de alta, s'au asvirlit în valurile mării... Mai bine să piară așa!... Abia le-au acoperit valurile trupul — când din liniștea senină a nopții de vară să auzi melodiind un dureros de dulce cântec... și eată o privighi-

toare drăguță, însoțită de o rânduina îndrăzneată, sburau săltărețe peste luciul întraurit de lună al mării...

Era Philomele cu soru-sa Procne, care pe urma tradițiunii — să schimbăse în rânduina, însoțind astfel pe soru-sa în sborul cătră miază-noapte.

În dulcea lună Maiu! Primăvară nouă, viață nouă — pretutindeni! Mugurii înfrunzesc, crinul înflorește, codrul, pădurea și luncile strălucesc toate — toate într'o verdeță bogată, plină, fermecătoare... Rânduina să avântă în sbor îndrăzneț sus mai sus. Cătră cerul albastru... Și când mai apoi, începe a miji sara, din dosul unui tufiș smerit începe a cânta privighitoarea, și cântă: acuși sglobie, veselă și săltăreață, — acuși mai trist și pustiu și perdit!... Și tot astfel, sârmana Philomele, învelește și mângăie din vară în vară pe toți și pe toate!....

P. Sântoma.

La administrația „Răvașului“ se află:

»Călimdarul Practic«

pe 1904.

Prețul 50 fil. plus 30 fil. porto postal.

»Visuri trecute« de Al. Ciura.

Prețul 1 cor. plus 10 fil. porto.

»Căntece« de Emil Sabo.

Prețul 1 cor. plus 10 fil. porto.

știință nu e rudă cu Nagy Béla și nu e rudă nici cu Jókai. El primește pe ori cine. El e reprezentantul națiunii jelițoare. El înlocuiește familia. El e de toate și nimenea nu știe pe ce basă. În anunțul de jale numai Nagy Béla plânge după Jókai, ca și cum nici nu ar exista rudeniile lui de sânge. O lume străină s'a icuit între mort și jalea națiunii.»

Tot aceasta foaie vestește mai departe lumii, că casa părințească alui Jókai din Komárom unde s'a născut, este proprietatea rabinului jidovesc. Prin urmare și casa s'a jidovit.

Momentele aceste ar trebui să-i umple de griji pe stăpânitorii nostri. Să grijească, că după ce presa este jidovită, comerțul jidovit, industria jidovită, pământul țerii aproape jidovit, banul jidovit — cel puțin familiile creștine să fie scutite de jidovire, căci de nu vor griji, nu se potfește să fi profet, ca să poți prevesti timpul, când străinul de lângă sicriul lui Jókai va porunci în țara ungurească.

DE PESTE SĂPTĂMÂNĂ

— **La fondul bisericii din Cluj** au contribuit:

Nr. 142. Stefan Roșian 10 cor.

Nr. 143. Gligor Rusu 40 cor.

Nr. 144. Maria Balea 60 fil.

Nr. 145. Morar Ioan 2 cor.

Nr. 146. Ioan Isaia Tordai 2 cor.

Suma totală peste săptămână 54 cor. 60 fil.

D-zeu le răsplătească.

— **Sinodul arhidieceșan gr.-cat. din Blaj**, deschis în 10 l. c. și amănat în 12 l. c. la orele 8 seara e de o mare însemnătate în istoria bisericii noastre. Toți, cari fericiți au fost să participe la acest sinod, vorbesc despre el cu cea mai mare îndestulare.

Dacă ne gândim la neliniștea ce a arătat-o clerul nostru înainte de sinod și la însuflețirea și mulțumirea, cu care s'au depărtat membrii, plenitudinea recunoștinții celei mai sincere, ne nutrește inima față de preaiubitul și înțeleptul nostru **Metropolit, Dr. Victor Mihalyi**, pentru-că ne-a dat prilej să ne convingem și de astă-dată, în grele împrejurări, despre marele curaj și neobosita muncă, ce desfășură neconținut pentru apărarea bisericii noastre și a așezămintelor ei, prin ce vârsata în preoțime nouă putere în lupta cu uriașele greutăți, ce ea le poartă,

Cuvintele sf. scripturi: **»Ispita pe voi nu v'a ajuns numai omenească, cu cari în P. Sa și-a început vorbirea de deschidere, talmăceau motivele îngrijorării preoțimii, spuneau însă și aceea, că n'avem să ne temem, pentru-că. Acela, care scăpat-a naia apostolilor de cufundare, dacă tare ne va fi credința, scăpava de ori-ce primejdie și sguduitură și biserica noastră**

Însemnătatea acestui sinod o aflăm nu în aceea, că s'a prorogat, deși e unicul cas în istoria bisericii noastre gr.-cat., nu întru atât în tractarea afacerii salarisării preoților nostri, deși în frigidurile sociale de azi aceasta afacere a ajuns în o stare excepțională și intolerabilă și nici în discușiunile conduse cu mult tact și deplină libertate a cuvântului, — ci în aceea, că s'a dovedit, cumcă una simte și gândește clerul din afară cu conducătorii lui și că nu numai cunoaștem, că credința și moralul sunt primejduite, ci suntem și hotărâți, ca cu toate mijloacele să luptăm contra a-celora, cari propovăduiesc alt mântuitor afară de Isus. Căci ce ne trebuiește în locul întâiu, decât să fim vii din credință, din creștinătate, fără de ce nu poate fi vorba de împlinirea datorințelor cu conștiințositate, nici de jertfirea de sine?

Raportul despre acest sinod, primit la încheierea foii, îl vom publica în numărul viitor.

— **DI V. E. Moldovan** în 11 l. c. a fost osândit de curtea cu jurați din Cluj la 4 luni temniță de stat și 1000 coroane pedeapsă în bani, pentru mai mulți articoli publicați în »Foaia Poporului«. Vorbirile de apărare au fost demne și rezolute. DI V. E. Moldovan, cum se știe și acum e în temniță. — Apărător a fost fratele D-sale Dr. V. Moldovan.

— **Ajutorul de stat pe 1904** pentru preoții gr.-cat., probabil se va distribui în vara anului c. Suma luată în budget e mai mare ca în trecut. De ar fi numai împărțit după dreptate!

— **Din Boos** ni-se scrie: În 4 Maiu 1904 s'a făcut înmormântarea preotului nostru **Ilariu Ciungan**, reposat în spitalul din Cluj. La slujba înmormântării a celebrat protopopul Hățiegan din Coșocna, și preoții: Poruțiu (Desmir), Morariu (Jurii de câmpie), Schiopu (Giurfalău), Ilieș (Aiton),

Hodărneșu (Pata). A predicat protop. Hățiegan, arătând viața și faptele reposatului. Iertăciuni a luat părintele Poruțiu din Desmir, dela Esc. Metropolitul, dela II. Sa Episcopul Radu, consătean și binevoitor reposatului, care și familia a mângăiat-o și ajutat-o din tristul prilej, dela protopopul Hățiegan, prot. Clujului Dr. Dăianu, p. Roșian, dela D. Moldovan, par. în Ciunga, etc. Inteligența din jur și inteligența maghiară din loc au fost de față dimpreună cu mulțime de popor, care a deplâns pierderea parochului seu alături cu numeroasa familie (8 prunci) ce a rămas după dînsul. — D-zeu să-l odihnească cu dreptii!

— **»Familia«** din Oradea-mare va serba jubileul de 40 ani a apariției sale, printr'un număr festiv, care va apărea la începutul lui Iunie. Acest număr va conține lucrări scurte de foștii și actualii colaboratori, precum și de alți fruntași și muncitori ai literaturii și vieții publice culturale românești.

— **Director al gimnasiului** din Năseud, a fost ales, în comitetul fondurilor grănițerești, dl **Ioan Gheție**, prof. în Năseud, prin ce se va încheia un șir de alegeri totdeauna neaprobat.

— **Programul examenelor finale** la școlile populare confesionale gr.-cat. din tractul protopopesc al Clujului la finea anului școl. 1903/4.

Duminică	15 Maiu n. a. c.:	Deuș la 10 ore a. m.
		Buda-vechiă la 2 ore d. a.
		Sân-Paul la 10 ore a. m.
		Șardul-ung. la 3 ore d. a.
		Popfalău la 11 ore a. m.
		Dretea la 2 ore d. a.
		Ardeova la 11 ore a. m.
		Gărbăul-ung. 9 ore a. m.
		Thiurea la 3 ore d. m.
		Șomtelec la 10 ore a. m.
		Ștobor la 9 ore a. m.
		Lăpu la 3 ore d. a.
		Arghiș la 8 ore a. m.
		Tic la 2 ore d. a.
		Totelec la 10 ore a. m.
		Feleac la 11 ore a. m.
		Teuși la 10 ore a. m.
		Chintău la 3 ore d. a.
		Măcișul-ung. la 10 ore a. m.
		Feiurd, la 9 ore a. m.
		Aghireș, la 2 ore d. a.
		Sumurduc, la 10 ore a. m.
		Sân-Mihailu, la 8 ore a. m.
		Berind, la 2 ore d. a.
		Topa-deșeartă, la 9 ore a. m.
		Topa-Sân-Craiu, »
		Gilău, la 11 ore a. m.
		Feneșul-săseșc la 9 ore a. m.
		Nădășelul-ung. la 10 ore a. m.
		Suciag la 10 ore a. m.
		Cluj-Mănăștur, 9 ore a. m.
		Cluj la 2 ore d. a.

— **Academia Română** în sesiunea din Martie a. c., a revizuit ortografia stabilită la 1880 și 1895, introducând unele modificări și a numit o comisiune, care să întocmească o broșură cu aplicări la cât mai multe casuri îndoioase. Iată acele modificări:

I. Diftongii *ea* și *oa* se vor scrie tot-deauna *ea* și *oa*, iar 'nu é și ó, ca până acum.

II. Grupul de conșonante *șt* se va scrie *șt*, indiferent dacă vine dintr'o formă fleționară cu *sc* sau nu. De pildă: *știință, pește, crești*, etc.

III. Sonul *z* se va scrie tot-deauna *z* chiar când vine ca formă fleționară dintr'un *d*. De exemplu: *verde-verzi, roză, poezie*.

IV. *i* scurt se va însemna cu *i* simplu; de asemenea *ü* cu *u* simplu. În cas când *i* sau *u* de la sfârșitul cuvintelor sunt intonate, intonarea se va arăta prin acentul grav. De pildă: *oameni, copii, tu auzi, el auzi, tăcu, făcu, a întocmi*.

V. Sonul *ă* se va scrie tot-deauna cu *ă*.

VI. Sonul *î* se va scrie *â*. Cu *î* se va scrie numai la începutul cuvintelor.

— **† Alexiu Hurducaș**, un harnic măestru pantofar român în Cluj, născut în Iclodul-mare a murit, Miercuri în 11 Maiu dimineața, pe neașteptate. Adormitul în Domnul a fost vice-președintele reuniunii sodalilor români din Cluj, curator la s. biserică gr.-cat. Prin hărnicia lui și-a agonisit frumoasă avere, ear' prin purtarea și caracterul lui și-a câștigat iubirea și cinstea tuturor, cari l'au cunoscut. — D-zeu să-l odihnească cu aleșii sei.

— **Pentru nenorocii din Aleșd**, cari au căzut jertfă kossuthismului și socialismului jidovesc se adună colecte în toată țara. Prea S. Sa episcopul Dr. Radu a dat 250 coroane. Aducând aceasta la cunoștință, rugăm și noi pe toți oamenii de bine să sară în ajutorul nenorocitorilor din Aleșd, căci mulțime de orfani sunt lipsiți în urma pierderii părinților lor de ori-ce mijloace de traiu. Mulți au murit, mulți vor rămănea schilavi pentru toată viața, — alții vor fi aruncați în temnițe. Cu aceasta ocașiune rugăm pe frații preoți și pe conducătorii firești ai poporului nostru blând, să-l lumineze și avertizeze, ca să nu iee parte nici odată la adunări de aceste, precum au luat românașii nostri din jurul Aleșdului. Rămână acasă la vetrele lor, căci numai așa pot încunjuia primejdia. Suntem conșinși, că mulți s'au dus numai din curiositate la acea adunare fatală, alții seduși de șaptele socialștilor, cari numai binele nu-l doresc poporului nostru.

— **Din Frata** ni-se scrie: În ziua de 6 Maiu (Sf. George) s'a ținut adunarea Reuniunii învățătorilor din tractul Coșocnei în școala gr.-cat. din Frata de câmpie sub presiul on. al protop. tractual P. O. Ioan Hățiegan. De față au fost toți învățătorii tractului afară de 5 inși, cari au și fost excusați. Ne-a onorat cu prezența sa și inspect. școl. reg. Kozma Ferencz din Cluj, dimpreună cu învăț. dela școala de stat de acolo, preotul ev. ref. și cel gr.-or., inteligență și popor însemnat, ba și învățători din comunele vecine aparținătoare tractului Catinei.

Mai întâiu s'a slugit s. Liturgie prin protop. tractual cu asistență de 2 preoți. La finea liturgiei, protop. a predicat despre bunătatea ce răsar prin lumina minții, — care numai prin școală se desvoaltă, — despre jugul cel greu ce-l poartă învățătorii, și despre datorințele poporului de a iubi școala și pe învățători.

La 11 ore a. m. s'a început ședința, desbătându-se serios toate punctele programului stabilit, și la 3 ore p. m. s'a sfârșit prin vorbirea de închidere a prot. tractului, după care, și inspect. s'a declarat mulțumit și s'a depărtat.

Învățătorii s'au întrunit la masa dlui George Ujlacanu, inv. în loc și la 5 ore s'a început predarea piesei teatrale **»Ileana cosinzeana«**, ear' la 1/28 ore petrecere populară în folosul școlii și a bisericii.

Învățătorii și poporul au arătat mare interesare față de toate celea bune. Una ar fi de dorit, ca învățătorii să înființeze coruri de adulți, cu cari să se poată prezenta în ori-ce adunări și la peregrinaje bisericesti, și ar și putea în timp de eană, numai un pic de voie să aibă. —

Unul din cei prezenți.

— **Un act de eroism.** În raportul său cătră Țar, generalul Kuropatkin narează un act de eroism extra-ordinar, săvârșit de preotul regim. 11. Când acest regiment se afla prins între două divisiuni japoneze, în punctul culminant al luptei, șefii fiind răniți, preotul luă comandamentul, înfigând crucea într'o baionetă. — Eată la ce acte admirabile poate împinge o credință adencă și curată!

CĂRȚI NOUE ȘI REVISTE

Premii de examen la școlari!

Recomandăm ca premii potrivite băieților din școlile populare cărțile eșite acum, în biblioteca »Răvașului«: **»Cărțile Săteanului Român«**.

Nr. 1. **»Șchițe din popor«**, de G. Stoica. Conține o povestire frumoasă, **»Hârca«** și costă numai **10 fil.**

Nr. 2. **»Pecatele noastre«**, de P. Suci. Cuprinde articoli plini de învățătură, despre scăderile poporului, nepriceperea, necredința, ușurătatea la îndatoriri, și alte, și multe îndemnuri bune pentru viața de acum a țeranilor. Costă **15 fil.** A se adresa la administrația foii. La comande mai mari se dă rabat.

O carte cu adevărat bună!

„Mama S-tului Augustin“

de

EMIL BOUGAUD

episcop frances.

Tradusă de „SALBA“ clericilor români din Budapesta și tipărită cu îngrijirea și cheltuiala d-lui

Dr. E. DĂIANU.

Prețul: broșurat 3 cor., legat 4 cor.

Se capătă la administrația

RĂVAȘULUI

Cluj, Jókai utca nr. 6.

Tipografia „Carmen“

în Cluj

execută tot felul de lucrări tipografice prompt și cu prețurile cele mai moderate!

Comande se primesc și la Librăria D-lui Erich Fabritius din Cluj (Piața Regelui Matia nr. 32).

Moldovanu, Basil

Agentura generală din Cluj a băncii de asigurare „TRANSSYLVANIA“

primește și efectuează oferte de asigurare din comitatele: Cojocna, Murș-Turda, Turda-Arieș, Bistrița-Năsăud, Solnoc-Do-băca, Ciuc, Sălagiu, Sătmăr, Bihor, Maramureș.

Asigură mai ieftin contra focului și exploziunii ori ce fel de edificii, mărfuri, mobile, vite și produse etc.

Asupra vieții omului

face asigurări în toate modurile obicinuite, anume: *capitale pentru casuri de moarte, pe viață, de zestre, rente etc.*

Asigurări populare fără ceretare medicală până la 1200 coroane.

Asigurări pe cheltuielile înmormântării, contra grindinei, sămănături de tot felul, nutrețuri etc.

„Transsylvania“

a fost întemeiată la anul 1868 și de atunci în decurs de 34 de ani a plătit despăgubiri pentru foc de K. 3.042,619'84 fil., ear pentru capitale asigurate pe viață Kor. 2.992,162'98 fil. Suma asigurărilor contra focului e de K. 112 milioane. Suma asigurărilor pe viață e de K. 10'2 milioane.

Oferte și ori ce îndrumări se pot primi în limba românească și în toate limbile din țară dela

Agentura generală a băncii

„Transsylvania“

Cluj, piața „Emeke-tér“ Nr. 16.

precum și dela agenturile locale și cercuale din comunele mai mari.

Salon de ras, frișat și parfumerie

Teodor Terziu

în Cluj.

Strada Kossuth Lajos Nr. 1. (edificiul Hotelului „Central“)

Deposit de parfumeriile cele mai fine și specialități, săpunuri de toaletă, creme pentru mână și față, pudră, Eau de Cologne, apă de gură, perii de dinți, rociuri de păr și piepteni cu cele mai ieftine prețuri. 3-5 Rog on. inteligență pentru binevoitorul sprigin.

„THE STANDARD“

fundată în anul 1825.

Efectuează

asigurări de viață

pe lângă condițiuni foarte favorabile.

Incasso anual Avere proprie
Cor.: 32,000.000 Cor.: 260,000.000

Dividende solvite Despăgubiri de viață
Cor.: 170,000.000 Cor.: 520,000.000

Agentura generală pentru
Transilvania:

Cluj, strada Ferencz-József nr. 17.

Filială pentru Ungaria:

Budapesta, strada Kosuth-Lajos nr. 4.
în palatul Standard. (Casa proprie).

Centrala generală:
Edimburg. (Anglia.)

38-

Insertiuni

cu prețuri moderate se primesc la
Administrația foii »Răvașul«.

Pentru sezonul de primăvară și vară recomandă

NEUMANN M.

liferant c. și reg. de curte

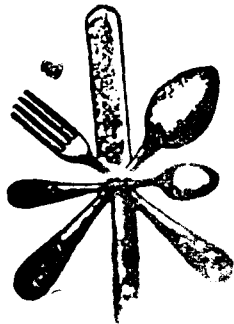
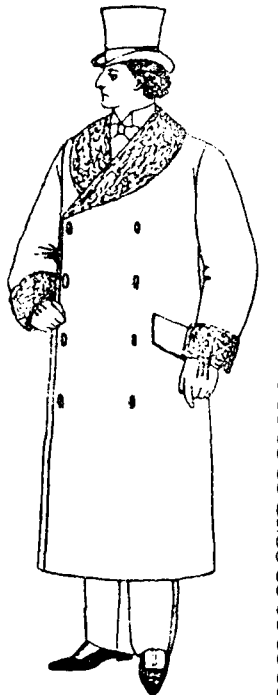
Cluj, (Kolozsvár) Mátyás király tér.

Haine de primăvară și vară.
Căpături de tranziție (Double, Ulster, Raglan).
Pardesiuri de primăvară.
Haveloc (cu mâneci și fără mâneci).
Căpături economice, cupțușite cu stofă.
Haine negre de salon și frac.

Mare deposit de vestminte pentru copii.

Mustre și liste de prețuri la cerere gratis și franco. — La comandă din provincia ca măsură e destul a trimite o haină veche.

20 (16-)

Gratis! O cumpănă de culină!

Pe prețuri fabulos de ieftine trimit din magazinul meu prea încarcat

mărfurile mele de argint mexican

renumite în toată lumea pentru eselența lor și anume:

6 cuțite de masă de argint mexican
6 linguri » » » » »
6 furcuțe » » » » »
12 cuțite de desert » » » » »

6 furcuțe de desert de argint mexican
1 lingură mare de supă » »
1 lingură mare de lapte » »
2 feșnice elegante de salon » »

După ori-ce comandă 46 bucăți la olaltă costă numai **6 fl. 50 cr.**

pe lângă asta dau ca present pe răspundere și gratis o cumpănă de culină, care arată bine până la 12½, chilogr. Argintul mexican e un metal de tot alb (și din lăuntru) pentru a cărui durabilitate și eselență calitate iau răspundere pe 25 ani. — Spediția se face trimițând banii înainte sau cu rambursă din magazinul european

3 fl. 40 cr. cu rambursă un vig de pânză de Scepusia pentru 6 cămeși bărbătești ori femești, 90 cm. lat. calitate eselență, garanție pe 6 ani; numeroase recunoștințe.

4 fl. 50 cr. cu rambursă 3 metri de stofă modernă pentru un vestmânt bărbătesc elegant, în coloare după plac.

Pentru 5 coroane trimiț 4½, chlg. (cam 50 bucăți, puțin atinse) de **săpun fin de toaletă**, bine ales din săpun de rose, crini, lapte, scumpie, viorele, rezedă, jasmîn și lacrimioare. Trimițând banii înainte ori cu rambursă spedează:

6-21

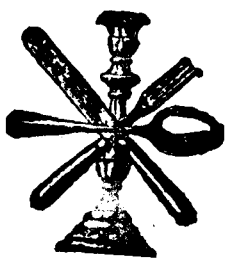
Casa centrală
de mărfuri

DENKER JÓZSEF

Budapesta,
Hernád u. 54

Cine suferă de **Epilepsie** și stări nervoase, se ceară (nevoie) sgârșciuri broșura despre Epilepsie, care se trimite gratis și franco dela »Privil. Schwanen Apotheke,« Fraukfnrt a. Main. 8-52.

O cumpănă de culina gratuit.

Pe prețuri fabulos de ieftine trimit din magazinul meu prea încarcat **mărfurile mele de argint mexican** renumite în toată lumea pentru eselența lor și anume:

6 cuțite de masă de argint mexican
6 linguri » » » » »
6 furcuțe » » » » »
12 lingurițe de cafea » » » » »
6 cuțite escelente desert » » » » »
6 furcuțe » » » » »
1 lingură mare de supă » » » » »
1 » » » lapte » » » » »
2 feșnice elegante de salon.

**46 bucăți la olaltă costă numai
6 fl. 50 cr.**

După ori ce comande pe lângă asta dau ca present de răspundere și gratis o cumpănă de culină, care arată bine până la 12½, chlg. Argintul mexican e un metal de tot alb (și în lăuntru) pentru a cărui durabilitate și eselență calitate iau răspundere pe 25 ani.

Spediția se face trimițând banii înainte sau cu rambursă din magazinul european casa centrală de mărfuri.

Scheffer D. Sándor

9-24.

Budapest, VIII. Bezerédi-u. 3.

Distins cu diplomă de onoare.

Bernáth E. Sándor magazin de mașini de cusut și biciclete; deposit de instrumente musicale. Liferantul poștei și telegrafului ung. reg.

Cluj-Kolozsvár (lângă podul Someșului.)

Vind și în rate lunare și garantez 5 ani pentru mărfurile mele. — În atelierul meu mechanic, aranjat cu lumină electrică și motor, fac mecanic și cu preț moderat, reparaturi, suflări cu nichel, emailuri de deosebite colorii în baia și cuptoriul propriu.

Nr. Telefonului 412.

Liste de prețuri ilustrate trimit ori cui.

Cine comandează provocându-se la aceasta foaie asigură oare care % bisericeii române celei noue din Cluj! — 42 (4-)

La autor în Blaj și la Administrația »Răvașului« se află următoarele cărți:

1. »Predici populare pe toate Duminecile« de Gavril Pop, canonic (2 tomuri à 1 coroană tomul) 2 cor. — fil.
2. »Predici populare pe sărbători« de Gavril Pop, canonic (1 tom à 1 cor. — fil.
3. »Predici populare ocazionale« de G. Pop, (1 tom) à 1 cor. — fil.
4. »Istoria revelațiunii divine a testamentului nou« de Gavril Pop (4 broșuri à 50 fil. broșura) 2 cor. — fil.
5. »Tomis a Kempis« trad. din limba latină de G. Pop (1 fascicol) à cor. — 80 fil.
6. »Dicționar mitologic din mitologia greacă și latină« de Gavril Pop (fascicolul 1, 2 și 3 à 40 fileri fascicolul, iar al 4-lea fascicol à 20 fil. 1 cor. 40 fil.
7. »Datinile Romanilor la înmormântări« de G. Pop, (1 fascicol) cor. — 20 fil.
8. »Cicero despre bătrânețe« (de senectute de Andr. Liviu, edată de Gavr. Pop (1 fasc.) 1 cor. — fil.

Preț scăzut.